

kunde blive ansat ved Protektion. Jeg tror ikke, nogen af de Anker, det ærede Medlem her fremførte, holde Stik. Det, der i 1899 og de Aar, der gik forud, inden vi fik Skoleloven, stredes om med Hensyn til disse Paragraffer, var mindre de 4 Aar end Kaldelsesmaaden som Helhed. Ved flere Vedtagelser havde man fastsat 3 Aar, og det skyldtes nærmest et Tilfælde, at man endte med de 4 Aar, idet jeg meget vel fra Fællesudvalget erindrer, at Stemningen for de 4 Aar ingenlunde var saa stærk hos nogen af Parterne, at man ikke i og for sig kunde være bleven ved de 3 Aar, men man vilde ikke ændre det, da det nu en Gang var vedtaget. Nej, jeg tror, de 2 Aar ere fuldkommen tilstrækkelige, thi det, der fastholdes her, er, at ingen kan faa fast Ansættelse, medmindre han har naaet Fuldmyndighedsalderen, 25 Aar, og det er en ikke liden Betyggelse. Naar man fastholder det, er man sikker paa, at man faar Lærere, der ere modne, og, naar man fastholder de 2 Aar, have faaet en betydelig Øvelse i Skolegerning, og jeg haaber, at man ved det, her er foreslaaet, kan komme bort fra de alt for mange Dispensationer, som man nu er nødte til at give, og som virke uheldigt. Man maa sørge for, at Lovens Regel ikke er saaledes, at det stadig bliver Undtagelser, der gøre sig gældende, og at Undtagelserne blive Reglen. Jeg maa derfor ønske, at man vil gaa ned til de 2 Aar saaledes som foreslaaet; jeg tror, at det i alle Henseender er det bedste for Skolen. At Protektion af den Grund skulde finde Sted mere end før, tror jeg ikke stort paa. Protektion kan finde Sted under alle Livets Forhold; der gøres i alt Fald under alle Livets Forhold Forsøg derpaa, og der vil selvfølgelig ogsaa blive gjort Forsøg derpaa under dette Forhold. Jeg tror dog ikke, det finder Sted saa ofte, som man antager. Men at Dispensationer i det Omfang, det nu sker, ere skadelige, det er min Overbevisning, og jeg ønsker derfor at fastholde, hvad jeg her har foreslaaet. Det ærede Medlem for Assens (Berntsen) talte noget om det forunderlige i, at Ordet „godkendes“ nu foreslaas forandret til „fastsættes“. Han mente, det skyldtes Ministeriets mindre gode Samvittighed. Jeg kan berolige det ærede Medlem med, at Ministeriet paa dette Punkt har en meget god Samvittighed og Ministeren ogsaa. Jeg har aldrig været i Tvivl om, at dette Udtryk skulde forstås som „fastsættes“, og det ærede Medlem ved jo ogsaa, at jeg i sin Tid her i Rigsdagen som Ordfører har

talt paa denne Maade. Naar jeg ikke desto mindre gaar til at foreslaa, at Udtrykket „godkendes“ ændres til „fastsættes“, er det netop, for at andre ikke skulle falde i Misforstaaelse paa dette Punkt. Jeg skal ikke opholde mig videre derved; det ærede Medlem er jo enig i, at det kan godt staa saaledes, og i den Henseende ere vi begge enige i den Praksis, Kommunerne — heldigvis — have fulgt. Der er ikke en eneste Kommune, der har stillet sig imod at indføre de Lønninger, der her er Tale om. I det hele har det vist sig — og det er jeg glad ved —, at Kommunerne have været mindre angstelige for Skoleloven, end mange forudsatte, da vi forhandlede om den. Det er kun meget faa Kommuner, der have lønnet Lærerne mindre godt; der er desværre nogle, men det er meget faa. (Berntsen: Det er navnlig jydsk!) Ja, desværre er det for en stor Del Kommuner i Jylland, det beklager jeg meget, men man har ogsaa der de mindst bemidlede Kommuner. Disse Hedekommuner og Klitkommuner i Jylland ere jo for en Del meget fattige.

Der er dernæst talt om Forskolelærerindernes Forpligtelse til at undervise i Haandgerning i alle Skolens Klasser og om det Vederlag, som man nu vil give dem for denne Forpligtelse. Med dette Forhold har det sig saaledes, at de almindelige Lærerinder, som man kalder dem, have Forpligtelse til at undervise i alle Skolens Klasser. Det er utvivlsomt, thi de ere jo ikke ansatte for en enkelt Klasse, men for hele Skolen, og mange Steder har man Fagdeling, og der undervise de i alle Skolens Klasser. Og at de ligeledes skulle undervise i alle Skolens Klasser i Haandarbejde, derom er der ikke Spor af Tvivl. Da nu tilmed deres Lønninger gennemgaaende ere betydelig bedre end Forskolelærerindernes, har jeg ikke ment, der var nogen Grund til at kræve noget særligt Vederlag til dem, for at de skulle undervise i Haandarbejde, da de have Forpligtelse dertil. Det samme er ikke saa utvivlsomt for Forskolelærerindernes Vedkommende. Forskolelærerinderne ere ansatte for visse Klasser af Skolen, i Virkeligheden ikke for hele Skolen. Man vil saaledes ikke kunne kræve af en Forskolelærerinde, hverken under Hensyn til, hvad der staar i Loven, eller under Hensyn til hendes Uddannelse, at hun skulde undervise i alle Skolens Klasser. Hun vil i flere af de almindelige Skolefag heller ikke kunne gøre Fyldest. Spørgsmaalet er, om man nu kan paalægge hende at undervise